

Критерії оцінювання із зарубіжної літератури

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з базових дисциплін у системі загальної середньої освіти (Наказ МОН України № 1222 від 21.08.2013)

Українська та світова література, літератури національних меншин

Головною метою вивчення предметів „Українська література”, „Світова література”, „Літератури національних меншин” у загальноосвітніх навчальних закладах є залучення учнів до найвищих досягнень національної та світової літератури і культури, національних і загальнолюдських духовних цінностей, формування комунікативної та літературної компетентностей, розвиток творчих здібностей учнів, виховання в них естетичного смаку, високої читацької та загальної культури, вироблення вмінь самостійно ознайомлюватися зі зразками мистецтва слова, свідомо сприймати втілені в них естетичні й духовні цінності. Для досягнення цієї мети необхідно вирішувати такі основні завдання:

- *формувати* в учнів уявлення про художню літературу як мистецтво слова, важливу складову системи мистецтв і духовної культури українського та інших народів світу;
- *виховувати* повагу до духовних скарбів українського народу та всього людства, расову, етнічну, соціальну, гендерну, релігійну, індивідуальну толерантність, здатність формувати, формулювати й активно відстоювати власну точку зору, свою систему життєвих цінностей і пріоритетів, зберігати й примножувати кращі національні традиції;
- *відпрацьовувати* з учнями вміння й навички аналізу художнього тексту, здатність сприймати його з урахуванням авторської концепції й індивідуального стилю, бачити кожен конкретний твір у літературному, культурному та історичному контекстах;
- *давати* школярам оптимальний обсяг літературознавчих понять і термінів, потрібних для повноцінної інтерпретації художніх текстів, розуміння головних закономірностей перебігу літературного процесу;
- *навчати* учнів визначати національну своєрідність і загальнолюдську значущість літературних творів, у тому числі шляхом зіставлення зі зразками різних національних літератур та різних видів мистецтв;
- *розвивати* усне й писемне мовлення школярів, їхнє мислення (образне, асоціативне, абстрактне, критичне, логічне тощо);
- *формувати* в учнів потребу в читанні літературних творів, здатність засвоювати духовноестетичний потенціал художньої літератури;
- *виховувати* повагу до книги як універсального носія інформації,
- *відпрацьовувати* навички розрізнення явищ елітарної та масової культури;
- *прищеплювати* школярам високий естетичний смак.

На уроках літератури домінантною формою навчання і контролю за досягнутими результатами є діалог, який відбувається на всіх етапах навчальної діяльності і спонукає учнів розмірковувати, робити узагальнення і висновки, аргументовано висловлювати власні думки. Під час такого оцінювання обов’язковим має стати: контроль за прочитанням кожним учнем програмових творів, визначення рівня засвоєння їхнього змісту та вироблення вмінь і навичок їхнього аналізу й інтерпретації, перевірка виконання усних і письмових робіт, виразне читання художніх текстів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з української, світової та літератур національних меншин має здійснюватися за такими *вимогами*:

Рівні досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
	1	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явище.
Рівні досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
I. Початковий	2	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явища.
	3	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал, відтворює окремі фрагменти твору (з допомогою вчителя).
II. Середній	4	Учень (учениця) частково відтворює навчальний матеріал на репродуктивному рівні, дає визначення літературного явища без посилання на текст.
	5	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал і з допомогою вчителя знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору.
	6	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал, відтворює значну його частину з допомогою вчителя і самостійно знаходить приклади у тексті.
III. Достатній	7	Учень (учениця) володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
	8	Учень (учениця) володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу художнього твору, під керівництвом учителя виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
	9	Учень (учениця) володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні ціліснокомплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя аналізує і виправляє допущені помилки; добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
IV. Високий	10	Учень (учениця) добре володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, самостійно оцінює окремі літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює із різними джерелами інформації, систематизує дібраний матеріал.
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює явища культурного життя, аргументуючи власну позицію щодо них, виявляє початкові творчі здібності.
	12	Учень (учениця) вільно володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень щодо різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, має схильність до літературної творчості.

Критерії оцінювання контрольних робіт із зарубіжної літератури у формі тестів

Для контролю знань учнів 5—11-х класів із зарубіжної літератури укладаються тести згідно з програмами:

- для учнів 5—9-х за навчальною програмою зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804;
- для учнів 10 – 11 класів – за навчальними програмами (рівень стандарту), затвердженими наказом МОН від 23.10.2017 № 1407.

Визначено зміст, критерії і обсяг контрольних робіт у вигляді шести запитань, що потребують одного варіанта відповіді (кожне оцінюється в 0,5 бала); трьох завдань на встановлення відповідності з 4 запитань (кожне оцінюється в 2 бали); одного творчого завдання, що оцінюється в 3 бали.

Критерії оцінювання контрольної роботи із зарубіжної літератури у формі розгорнутих відповідей на запитання

<i>Рівень</i>	<i>Бали</i>	<i>Характеристика змісту розгорнутих відповідей на запитання</i>
Початковий (Бали цього рівня одержують учні, які не досягають значного успіху за жодним із визначених критеріїв)	1	Учень будує лише окремі, не пов'язані між собою речення; лексика висловлювання дуже бідна*.
	2	Учень будує лише окремі фрагменти висловлювання; лексика і граматична будова мовлення бідна й одноманітна.
	3	За обсягом відповіді незавершені, непослідовні; лексика і граматична будова їх збіднені.
Середній (Балів цього рівня заслуговують учні, які будують відповіді, що значною мірою задовольняють норму)	4	Відповіді характеризуються уже певною завершеністю, зв'язністю; проте є недоліки за рядом показників, наприклад: характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми; порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та другорядна інформація; добір слів не завжди вдалий.
	5	У цілому відповіді є завершеними, тема значною мірою розкрита, але трапляються недоліки за низкою показників: властива поверховість

		висвітлення теми, основна думка не проглядається та ін.
	6	У відповідях тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але характеризуються недоліками: помітний її репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.
Достатній (Балів цього рівня заслуговують учні, які досить вправно будують тексти відповідей за більшістю критеріїв, але за деякими з них ще припускаються недоліків)	7	Учень самостійно створює достатньо повні, зв'язні, з елементами самостійних суджень висловлення, вдало добираються лексичні засоби, але в роботі є недоліки, наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується тощо.
	8	Учень самостійно будує достатньо повне, осмислене, самостійно і в цілому вдало написане висловлення, проте трапляються ще недоліки за певними показниками.
	9	Учень самостійно будує послідовне, повне, логічно викладене висловлення; розкриває тему, висловлює основну думку; вдало добирає лексичні засоби, однак припускається окремих недоліків: здебільшого це відсутність виразної особистісної позиції чи належної її аргументації тощо.
Високий (Балів цього рівня заслуговують учні, які вправно за змістом і формою будують відповідь; висловлюють і аргументують свою думку; уміють зіставляти різні погляди на той самий предмет, аргументувати власну думку.)	10	Учень самостійно будує послідовний, повний текст відповіді, ураховує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему. Висловлення відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності й виразності тексту; але допущено певні недоліки.
	11	Учень самостійно будує послідовний, повний текст відповіді, ураховує комунікативне завдання; висловлює власну думку, уміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції. Відповіді в цілому відзначаються багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю.

	12	Учень самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою висловлювання відповідно до
		мовленнєвої ситуації; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації для розв'язання певних життєвих проблем; робота відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю.

*Окрім того, оцінюючи розгорнуті відповіді на запитання, враховують наявність відхилень від орфографічних, пунктуаційних, лексичних та граматичних норм,

Під час виведення єдиної оцінки враховуються всі критерії оцінювання розгорнутих відповідей на запитання.